

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Cobzac Elena, Boico Victor, Plămădeală Ghenadie,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Stratan Igor în numele inculpatului Rusu Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui

Rusu Vasile xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 29.03.2016 – 22.10.2018;

Instanța de apel: 17.12.2018 – 30.01.2019;

Instanța de recurs: 03.04.2019 – 21.01.2020;

Instanța de apel: 02.03.2020 – 20.10.2021;

Instanța de recurs: 03.03.2022 – 13.12.2022.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni (sediul Călărași) din 22 octombrie 2018, Rusu Vasile a fost recunoscut vinovat în baza art. 307 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, echivalentul a 10 000 (zece mii), cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de demnitate publică pe un termen de 3 (trei) ani.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Rusu Vasile deținând funcția de judecător al Judecătorei Strășeni în perioada ianuarie – martie 2014, și respectiv, fiind în funcție de demnitate publică, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 307 alin. (2) lit. c) Cod penal, adică pronunțarea cu bună-știință a unei hotărâri contrare legii, în următoarele circumstanțe:

În perioada anilor 2012-2014, de către persoane la moment neidentificate, care în scopul obținerii actelor de stare civilă ce atestă faptul apartenenței la statul Republica Moldova și anume, faptul nașterii, căsătoriei a persoanei pe teritoriul actualei Republici Moldova, în perioada anilor 1918-1940, în perioada 1941-1944, fiind în componența României, acte necesare pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova precum și redobândirea cetățeniei României, din numele cetățenilor Ucrainei și Federației Ruse, de facto, fără a avea careva apartenență la statul Republica Moldova și România,

fără careva temei legal, doar în baza unor copii de pe acte cu date denaturate (ex. certificate de cununie și botez, avizul OSC F 28), prin intermediul avocaților angajați, au fost înaintate în adresa Judecătoria Strășeni și admise ilegal peste 70 de cereri privind constatarea faptelor care au valoarea juridică și anume, constatarea faptului nașterii și căsătoriei rudelor petenților pe teritoriul actual al Republicii Moldova.

Astfel, la data de 16 ianuarie 2014 și la 24 ianuarie 2014, de către avocatul Țurcanu Dorel, la solicitarea persoanei pe numele, Panin Nicolai, la moment neidentificată, au fost întocmite și depuse la Judecătoria Strășeni, instanța indicată de către ultimul, 11 cereri din numele cetățenilor Ucrainei și ai Federației Ruse, M. Iagupov, A. Colomieț, A. Goncearova, A. Malieovscaia, V. Ustinenco, A. Nicolaev, A. Nicolaev, A. Fomicev, S. Spițîn, V. Fedorenco, F. Savcenco și I. Cotlova pentru constatarea faptelor ce au valoare juridică, faptul nașterii și încheierilor căsătoriilor ascendenților petiționarilor pe teritoriul actual al Republicii Moldova, la cerere fiind anexate doar copiile actelor, care au fost ulterior autentificate.

Astfel, dosarele civile 2-550/2014 la cererea lui M. Iagupov; 2-551/14 la cererea lui N. Coșelnic; 2-596/14 la cererea lui A. Colomieț; 2-597/14 la cererea lui A. Goncearova; 2-605/14 la cererea lui A. Malieovscaia și V. Ustinenco; 2-606/14 la cererea lui A. Nicolaev; 2-607/14 la cererea lui A. Fomicev; 2-608/14 la cererea lui S. Spițîn; 2-609/14 la cererea lui V. Fedorenco; 2-611/14 la cererea lui E. Savcenco și 2-615/14 la cererea lui I. Cotlova, au fost repartizate conform sistemului aleatoriu la diferiți judecători, inclusiv judecătorului Rusu Vasile, pentru ca ulterior, din motive necunoscute, să se afle în procedura de examinare a judecătorului Rusu Vasile, care acționând contrar prevederilor art. 187 Cod procedură civilă, în cazul în care constată că în fața aceleiași instanțe se află mai multe procese cu aceleași părți sau mai multe procese intentate de un singur reclamant împotriva a câțiva pârâți, sau mai mulți reclamanți ai aceluiași pârât și că aceste procese sunt conexe prin temeuri de apariție sau prin probe, judecătorul este în drept să conexeze printr-o încheiere aceste pricini într-un singur proces, în speță nu se constată mai multe procese cu aceleași părți sau intentate de un singur reclamant, de fapt fiind 12 petiționari, nici mai mulți reclamanți ai aceluiași pârât ori, în procedură specială nu există pârât, nici despre aceleași temeuri de apariție, fiind probe diferite pentru fiecare cerere și petiționar în parte, prin încheierea din 30 ianuarie 2014, a dispus conexarea lor într-o singură procedură sub numărul unic 2-550/2014, ședința fiind stabilită pentru 11 martie 2014.

Se constată că reprezentantul petiționarilor, Țurcan Dorel, despre data și ora ședinței, precum și judecătorul care va examina cauza, adică, Rusu Vasile, a fost informat de către persoana pe numele, Panin Nicolai, iar în cadrul ședinței de judecată din 11 martie 2014 petiționarii nu au fost prezenți, în toate cererile adresa de domiciliu a petenților era indicată localitatea Strășeni, Republica Moldova, iar potrivit avizelor de recepție a citațiilor, cât și a probelor administrate în cadrul urmăririi penale, unele din adrese indicate în cereri nu există sau persoanele citate nu locuiesc pe adresele menționate, semnăturile

petiționarilor din copiile actelor de identitate anexate și cele din cererile adresate instanței de judecată vizibil diferă, fapt care urma și trebuia să trezească dubii judecătorului.

În același timp, se constată că persoanele menționate în perioada vizată pe teritoriul Republicii Moldova nu s-au aflat, iar potrivit informațiilor Serviciului Stare Civilă, careva date privind nașterea sau căsătoria pe teritoriul actual al Republicii Moldova ale rudelor petiționarilor nu se atestă, respectiv careva apartenență la Republica Moldova sau România nu au, procesul de judecată fiind formal, în lipsa petiționarilor, careva documente (probe) în original nu au fost prezentate instanței de către părți, și nici nu au fost solicitate de către judecător, la dosar fiind anexate doar copii cu date denaturate ale unor certificate de botez și cununie, presupuse a fi întocmite de către bisericile și parohiile aflate pe teritoriul actual al Republicii Moldova și atestă faptul nașterii sau căsătoriei pe teritoriul dat al descendenților petiționarilor, nefiind confirmate prin careva alte probe.

Mai mult, în dosarul conexas nr. 2-608/2014 la cererea lui Spițin Serghei privind constatarea faptelor care au valoare juridică, se solicită printre alte pretenții și constatarea înregistrării nașterii lui Spițin Alexei, tatăl petiționarului, ca fiind născut la 11 iulie 1920, c. Strășeni, deși la dosar se anexează două copii ale certificatelor de naștere ale ultimului, ca fiind născut la 15 octombrie 1922, în regiunea Voronej, Federația Rusă, fapte ce indică la caracterul intenționat la adoptarea hotărârii ilegale.

Prin urmare, în ședința din 11 martie 2014, judecătorul Judecătoriei Strășeni, Rusu Vasile, examinând cererile menționate, intenționat, reieșind din faptele invocate, a acționat contrar prevederilor legale, or, s-a constatat că petiționarii nu au prezentat nici o probă care ar confirma că s-au adresat la oficiul stare civilă cu o cerere de reconstituire a actelor de naștere și căsătorie, nu au anexat la materialele cauzei un careva refuz al Serviciului Stare Civilă de reconstituire a actelor de stare civilă, precum și nici nu a fost prezentată dovada faptului că obținerea documentelor necesare pentru reconstituirea actelor, este imposibilă.

Se constată că în speță judecătorul Rusu Vasile, intenționat a admis și încălcat normele procedurale, or, în temeiul art. 117 alin. (1) Cod de procedură civilă, probe în pricinile civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii, iar conform art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În temeiul art. 122 alin. (1), (2) Cod procedură civilă, circumstanțele care, conform legislației trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Potrivit prevederilor art. 131 alin. (1) Cod procedură civilă, explicațiile date de părți și intervenienți asupra circumstanțelor care le sunt cunoscute și care au importanță în proces urmează a fi verificate și evaluate deopotrivă cu celelalte probe.

Prin urmare, judecătorul Rusu Vasile, continuând acțiunile sale criminale, intenționat acționând contrar prevederilor normelor citate, precum și art. 138 alin. (4), (5) și (6) Cod procedură civilă, a admis în proces copiile xerox prezentate ale certificatelor de botez, cununie și avizele OSC (F28), neautentificate în modul stabilit de lege, fără a fi indicat locul de aflare a originalului, prin urmare neîndeplinind condiția legală de probă, prezentând dubii privind veridicitatea acestora, intenționat nesolicitând prezentarea originalelor, precum și intenționat nu le-a înmânat participanților la proces și anume, reprezentantului Oficiului Stării Civile.

Astfel, copiile xerox de pe avizele Oficiului Stării Civile (F28) privind constatarea lipsei actului de stare civilă, datează cu 14 noiembrie 2012, fiind semnate de N. Chihai, specialist care, conform ordinului nr. 36c din 22 iunie 2012, se afla în concediu de maternitate începând cu data de 11 iulie 2012, respectiv, aceasta nu putea semna avizele anexate la actele cauzei, înscrisuri care nu pot fi admise ca probă, ori, veridicitatea lor prezintă dubii.

Mai mult decât atât, la actele cauzei nu au fost anexate careva probe care ar confirma faptul că asemenea acte indicate de petiționari au existat, potrivit răspunsului Oficiului Stării Civile nr. 06-1918 din 10 aprilie 2014, registrele parohiale/primăriilor Strășeni și Cojușna în perioada anilor 1937-1957, s-au păstrat integral, însă actele la care fac referire petiționarii nu sunt indicate în acestea. Copiile - xerox ale certificatelor de cununie și de botez, prezentate instanței nu îndeplinesc condiția legală de probă, or, acestea prezintă dubii privind veridicitatea acestora.

Astfel, toate certificatele prezintă semne caracteristice identice (îndoitura foii, eroarea de tipar, ștersăturile, umbrele etc.), fiind în mod evident un singur blank, de pe care au fost făcute copii-xerox și ulterior completate, careva acte nu au fost prezentate în original.

La fel, în scopul atribuirii unui caracter legal copiilor xerox certificatelor invocate, la solicitarea judecătorului Rusu Vasile, în lipsa originalelor, au fost confirmate conform art. 8 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, prin aplicarea ștampilei avocatului Țurcanu Dorel, doar după desfășurarea ședinței de judecată în cauza dată.

În temeiul art. 166 alin. (5) Cod procedură civilă, cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant sau reprezentantul lui împuternicit în modul stabilit, iar potrivit art. 81 Cod procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentantului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, și alte interdicții, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității în procură eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Din cererile semnate de petiționari, în partea ce ține de semnăturile aplicate, de asemenea, urmau și trebuiau să trezească dubii privind veridicitatea, or, după cum se observă cu ochiul liber semnăturile pe cererile adresate instanței diferențiază în mod vădit de semnăturile aceluiași persoane aplicate în propriile pașapoarte, neconcordanța între semnături fiind prezentă la toate cererile depuse din numele petiționarilor.

Mai mult decât, semnăturile aplicate pe acțiunile înaintate și cele aplicate pe mandat efectuate din numele uneia și aceleiași persoane, diferă semnificativ, iar pe versoul mandatelor de avocat nu este indicat expres dreptul acestuia de a semna și de a depune cereri în judecată.

Astfel, la actele cauzei sunt anexate materialele prin care, din numele persoanelor sunt aplicate semnături diferite, iar careva altă persoană nefiind împuternicită în acest sens, fapt care urma să determine pe judecătorul Rusu Vasile să concluzioneze că cererile sunt semnate de persoană neîmputernicită de a le semna și de a porni și susține procesul, ceea ce iarăși indică la neveridicitatea acestora și caracterul intenționat al acțiunilor comise de către judecătorul Rusu Vasile.

Astfel, continuând acțiunile sale criminale, judecătorul Judecătoriei Strășeni, Rusu Vasile, acționând contrar normelor citate precum și prevederilor art. 130 alin. (1)-(5), 139 alin. (1)-(3), 222 Cod de procedură civilă, în rezultatul unui proces formal, constatând doar în citirea cererilor depuse în instanță și copiilor xerox înscrisurilor prezentate în proces de către reprezentantul petiționarilor, Țurcanu Dorel, fără cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, a apreciat intenționat eronat ca pertinente, admisibile și veridice copiile – xerox ale certificatelor de cununie, botez, precum și avizele Oficiului Stării Civile (F28) menționate în lipsa și comparare cu alte probe că datele pe care le conțin corespund realității, fără a fi prezentate participanților la proces și reprezentanților, precum și fără solicitarea și acordarea participanților la proces a posibilității de a da explicații asupra lor, la 14 martie 2014, în cauza civilă nr. 2-550/2014, ilegal printr-o singură hotărâre a admis toate 11 cereri înaintate de către 12 petiționari, cetățeni ai Ucrainei și Federației Ruse (dosarul nr. 2-550/2014 la cererea lui M. Iagupov, nr. 2-551/14 la cererea lui N. Coșelnic, nr. 2-596/14 la cererea lui A. Colomieț, nr. 2-597/14 la cererea lui A. Goncearova, nr. 2-605/14 la cererea lui A. Malicovscaia și V. Ustinenco, nr. 2-606/14 la cererea lui A. Nicolaev, nr. 2-607/14 la cererea lui A. Fomicev, nr. 2-608/14 la cererea lui S. Spițîn, nr. 2-609/14 la cererea lui V. Fedorencu, nr. 2-611/14 la cererea lui F. Savcenco și nr. 2-615/14 la cererea lui T. Cotlova) și, acționând contrar prevederilor normelor menționate, intenționat ilegal a emis hotărâre în numele legii privind constatarea faptelor juridice precum că:

„Iagupov Leonid, s-a născut la xxxxx, în xxxxx, având ca părinți pe Iagupov Ivan, de naționalitate rus și Iagupova Daria, de naționalitate rusoaică; cet. Vlasova Maria, s-a născut la data de xxxxx în xxxxx, având ca părinți pe Vlasov Semen, de naționalitate - rus și Vlasova Ana de naționalitate - rusoaică, la xxxxx

În xxxxx s-au căsătorit cet. Iagupov Leonid, născut la xxxxx, originar în xxxxx și cet. Vlasova Maria, născută la xxxxx, originară în xxxxx, după căsătorie Iagupova Mariacet . Coșelnic Andrei, s-a născut la xxxxx, în xxxxx, având ca părinți pe Coșelnic Sidor, de naționalitate - ucrainean și Coșelnic Anastasia, de naționalitate - ucraineancă; cet. Antoneț Liudmila, s-a născut la data de xxxxx în xxxxx, având ca părinți pe Antoneț Ilarion, de naționalitate - ucrainean și Antoneț Elena, de naționalitate - ucraineancă, la xxxxx în xxxxx s-au căsătorit, Coșelnic Andrei, născut la xxxxx, originar în xxxxx și Antoneț Liudmila, născută la xxxxx, originară în xxxxx, după căsătorie Coșelnic; cet. Colomieț Nicola, s-a născut la xxxxx, în xxxxx, având cu părinți pe Colomieț Constantin, de naționalitate - ucrainean și Colomieț Elena, de naționalitate - moldoveancă, cet. Malițeva Maria, s-a născut la data de xxxxx în xxxxx, având ca părinți pe Mulițev Alexei, de naționalitate - rus și M. Parascovia, de naționalitate - rusoaică, la xxxxx în xxxxx s-au căsătorit cet. Colomieț Nicolai, născut la xxxxx, originar în xxxxx, și Malițeva Maria, născută la xxxxx, originară în xxxxx, după căsătorie Colomieț, cet. Zațepin Leonid, s-a născut la xxxxx, în xxxxx, având ca părinți pe Zațepin Vladimir, de naționalitate - rus și Zațepina Evdochia, de naționalitate - rusoaică, cet. Calganova Mina, s-a născut la data de xxxxx în xxxxx, având ca părinți pe Calganov Nicolai, de naționalitate rus și Calganov Parascovia, de naționalitate - rusoaică, la xxxxx în xxxxx, cet. Zațepin Leonid, la xxxxx, originar în xxxxx s-a căsătorit cu Calganova Mina, născută la xxxxx, originară în xxxxx, după căsătorie Zațepina, cet. Ustinenco Boris, s-a născut la xxxxx, în xxxxx, având ca părinți pe Ustinenco Veaceslav, de naționalitate - rus și Ustinenco Anna, de naționalitate - rusoaică, cet. Neijmacov Oleg, s-a născut la data de xxxxx în xxxxx, având ca părinți pe Neijmacov Mihail, de naționalitate rus și Neijm Maria, de naționalitate - rusoaică, cet. Nicolaev Iurii s-a născut la xxxxx, în xxxxx, având ca părinți pe Nicolaev Nicandru, de naționalitate - rus și Nicolaeva Ana, naționalitate - moldoveancă. cet. Țaranu Valeria, s-a născută la data de xxxxx în xxxxx, având ca părinți pe Țaranu Mihail, de naționalitate - moldovean și Țaranu Ei, de naționalitate - rusoaică, la xxxxx în cxxxxx, cet. Nicolaev Iurii, la xxxxx, originar în xxxxx s-a căsătorit cet. Țaranu Valeria, născută la xxxxx, originară în xxxxx, după căsătorie Nicolaeva, Fomichev Vladimir, s-a născut la xxxxx, în xxxxx, având ca părinți pe Fomichev Stepau, de naționalitate - rus și Fomiceva Maria, naționalitate - rusoaică, cet. Spițîn Alexei, s-a născut la xxxxx, în xxxxx, având ca părinți pe Spițîn Ivan, de naționalitate - rus și Spițîna Elena, de naționalitatea rusoaică; cet. Rezanova Calina, s-a născut la data de xxxxx în xxxxx, având ca părinți pe Rezanov Mihail, de naționalitate - rus și Rezanova Maria de naționalitate - rusoaică, la xxxxx în xxxxx cet. Spițîn Alexei, născut la xxxxx, originar în xxxxx s-a căsătorit cu Rezanova Calina, născută la xxxxx, originară în xxxxx, după căsătorie Spițîna; cet. Coroli Filipp, s-a născut la xxxxx, în xxxxx, având ca părinți pe Coroli Ivan, de naționalitate - rus și Coroli Arma, de naționalitate - rusoaică, cet. Ermolaeva Anastasia, s-a născut la data de xxxxx în xxxxx, având ca părinți pe Ermolaev Andrei, de naționalitate - rus și Ermolaeva Elena, de naționalitate - rusoaică, la xxxxx în xxxxx, cet. Coroli Filipp, născut la xxxxx. originar în xxxxx s-a căsătorit cu Ermolaeva Anastasia

născută la xxxxx, originară în xxxxx, după căsătorie Coroli, cet. Terziman Pavel, s-a născut la xxxxx, în xxxxx, având ca părinți pe Terziman Nichita, de naționalitate - ucrainean și Terziman Măria, de naționalitate - ucraineană, cet. Volevaia Olga, s-a născut la data de xxxxx în xxxxx, având ca părinți pe Volevoi Ivan, de naționalitate - ucrainean și Volevaia Anasatasia, de naționalitate - ucraineană, la xxxxx în xxxxx, cet. Terziman Pavel, născut la xxxxx, originar în xxxxx s-a căsătorit cu Volevaia Olga, născută la xxxxx, originară în xxxxx, după căsătorie Terziman, cet. Lucarenco Vasilii, s-a născut la xxxxx, în xxxxx, având ca părinți pe Lucarenco Pantelemon, de naționalitate - rus și Lucarenco Anna, de naționalitate - rusoaică; cet. Cuznețova Tamara, s-a născut la data de xxxxx în xxxxx, având ca părinți pe Cuznețov Vasilii, de naționalitate - rus și Cuznețova Sofia, de naționalitate - rusoaică; la xxxxx în xxxxx, cet. Lucarenco Vasilii, născut la xxxxx, originar în xxxxx s-a căsătorit cu Cuznețova Tamara, născută la xxxxx, originară în xxxxx, după căsătorie Lucarenco”.

Astfel, legalizând în consecință posibilitatea de obținere de către cetățenii Federației Ruse și ai Ucrainei menționați, care atât de jure, cât și de facto, nu au careva apartenență la Republica Moldova cât și România, a actelor de stare civilă naționale, necesare pentru solicitarea cetățeniei Republicii Moldova, cât și redobândirii cetățeniei României, hotărâre prin care s-au încălcat grav interesele publice, s-a atentat și prejudiciat grav imaginea sistemului judecătoresc al Republicii Moldova, s-a atentat și prejudiciat funcția statului la perfectarea și eliberarea actelor de stare civilă, precum și la securitatea națională a Republicii Moldova cât și altor state.

Hotărâre judecătorească care, fiind contestată, a fost casată ca ilegală prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iulie 2014, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererile depuse de petiționari privind constatarea faptului care are valoare juridică au fost respinse ca neîntemeiate, inclusiv și din motivele menționate supra.

Astfel, acțiunile inculpatului Rusu Vasile au fost încadrate în baza art. 307 alin. (2) lit. c) Cod penal, *adică, pronunțarea cu bună-știință a unei hotărâri contrare legii, soldată cu urmări grave.*

2.2. Instanța de judecată a reținut că potrivit rechizitoriului, Rusu Vasile a fost învinuit în baza art. 307 alin. (2) lit. c) Cod penal, *pronunțarea cu bună-știință de către judecător a unei hotărâri, contrare legii, soldată cu urmări grave.*

Pe parcursul desfășurării procesului penal, partea acuzării a modificat învinuirea, solicitând recunoașterea vinovăției lui Rusu Vasile, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal, *pronunțarea cu bună-știință de către judecător a unei hotărâri, contrare legii*, învinuire în limitele căreia s-a expus instanța de judecată.

3. Procurorul, a contestat sentința primei instanțe cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Rusu Vasile să-i fie aplicată pedeapsă sub formă de 3 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa și de a exercita o activitate în organele de drept pe un termen de 5 ani.

În motivarea apelului, partea acuzării a indicat că pedeapsa se consideră echitabilă când acesta impune inculpatului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți perturbate prin infracțiunea săvârșită.

Astfel, a menționat că prima instanță nu a ținut cont de faptul că Rusu Vasile este învinuit de săvârșirea infracțiunii de pronunțare a unei hotărâri contrare legii. Inculpatul are statut de magistrat și este oponentul legalității statale, fiind persoana care trebuie să aplice legea în strictă conformitate cu Constituția și alte acte normative, să asigure respectarea drepturilor cetățenilor, dar să nu abuzeze de statutul său în scopul adoptării unor hotărâri ilegale.

De asemenea, a susținut că deși infracțiunea incriminată lui Rusu Vasile face parte din categoria celor mai puțin grave, gradul de pericol social pe care-l prezintă acesta, rezultă din atitudinea sa față de infracțiunea incriminată, precum și personalitatea și statutul acestuia.

În acest sens, partea acuzării a precizat că pedeapsa aplicată inculpatului, este una prea blândă, fiind aplicată contrar prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal.

4. Avocatul Stratan Igor în numele inculpatului Rusu Vasile, a contestat sentința primei instanțe cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Rusu Vasile să fie achitat de învinuirea înaintată, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului, partea apărării a indicat că prima instanță a încălcat prevederile art. 24 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO – dreptul la un proces echitabil, astfel Rusu Vasile fiind lipsit de dreptul la un proces echitabil.

Sub acest aspect, a invocat că în cadrul cercetării judecătorești, a fost admis demersul acuzatorului de stat, fiind date citirii declarațiile martorului Țurcanu Dorel depuse în cadrul urmăririi penale, din motiv că ultimul se eschivează cu rea-voință de a se prezenta în instanța de judecată, însă declarațiile acestui martor au fost reținute de către prima instanță, la constatarea vinovăției inculpatului în infracțiunea incriminată.

Mai mult, partea apărării nu a avut posibilitatea de a acorda întrebări martorului Țurcanu Dorel, din motiv că în cadrul urmăririi penale, nu a fost efectuată acțiunea procesuală de confruntare, invocând în acest sens prevederile art. 389 alin. (3) Cod de procedură penală.

De asemenea, partea apărării a menționat că instanța de judecată nu a motivat soluția de respingere a demersului apărării prin care a solicitat să fie respins demersul înaintat de partea acuzării privind citirea declarațiilor martorului Țurcanu Dorel, date la urmărirea penală.

Totodată, a precizat că potrivit actului de învinuire, partea acuzării operează cu mai multe noțiuni din legislația procesual-civilă, care la momentul pronunțării hotărârii nu erau în vigoare, și anume art. 187 alin. (1) Cod de procedură civilă (în vigoare la 30 ianuarie 2014), or, noțiunea la care face

referire acuzatorului de stat „încheierea de transmitere spre conexare”, a fost introdusă în art. 187 Cod de procedură civilă, prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 17 din 05 aprilie 2018, care nu poate avea un efect retroactiv și nu poate fi incriminată lui Rusu Vasile.

Legislația procesual-civilă și anume instituția conexării, include și un aspect discreționar lăsând la latitudinea „judecătorului” și nu a instanței de judecată, soluționarea acesteia, fapt ce atestă că conexarea poate fi dispusă și unipersonal până la primirea dosarului în procedură, or, având în vedere că în judecată s-au adresat mai multe persoane reprezentate de unul și același avocat către una și aceeași persoană interesată – OSC Strășeni, cu cereri relativ similare, iar primul dosar a fost repartizat judecătorului Rusu Vasile cu nr. 2-550/2014, care a considerat oportună conexarea acestora pentru judecarea mai rapidă a cauzelor de către instanța sesizată mai întâi, se atestă că judecătorul Rusu Vasile a avut acest drept conform art. 187 alin. (1) Cod de procedură penală.

Astfel, a indicat că necesitatea unui prag înalt pentru tragerea la răspundere penală este reiterată în memorandumul explicativ pentru Recomandarea 2010/12, potrivit căruia *„atunci când își exercită funcțiile judiciare, judecătorii trebuie să fie trași la răspundere penală doar dacă eroarea a fost comisă cu intenție în mod clar”*.

Subsecvent, partea apărării a evidențiat că hotărârea civilă pronunțată la 14 martie 2014 de către judecătorul Rusu Vasile, a fost contestată în termenul stabilit de lege, aceasta fiind casată de instanța de apel la 30 iulie 2014, respectiv în lipsa mențiunii privind intrarea în vigoare, hotărârea nu a putut fi pusă în executare pentru obținerea actelor de stare civilă, astfel fiind o hotărâre ordinară casată, care nu a cauzat careva consecințe și nu a produs un careva prejudiciu.

Prin urmare, a menționat că art. 14 alin. (1) Cod penal, definește infracțiunea ca fiind o faptă prejudiciabilă, iar în lipsa prejudiciului sau a pericolului social corespunzător, se impune soluția de achitare.

Mai mult, referitor la faptul că judecătorul a acceptat și utilizat în proces, copii care au fost autentificate de avocatul Țurcanu Dorel, în lipsa originalelor, partea apărării a susținut că de fapt, judecătorul Rusu Vasile a primit spre conexare mai multe cauze în care erau deja autentificate copiile prezentate de avocatul Țurcanu Dorel.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 30 ianuarie 2019, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința primei instanțe.

5.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a indicat că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea incriminată. Aceste împrejurări fiind constatate din totalitatea de probe administrate la cauza penală, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării

lor.

Cu referire la apelul declarat de către partea acuzării, instanța de apel a reținut că infracțiunea săvârșită de către inculpatul Rusu Vasile se califică ca o infracțiune mai puțin gravă, iar careva circumstanțe atenuante și agravante în privința acestuia, nu au fost reținute.

În acest sens, instanța de apel a conchis că aplicarea în privința inculpatului a pedepsei sub formă de amendă, este o pedeapsă echitabilă, legală și motivată și care va asigura realizarea scopului legii penale, de restabilire a echității sociale, corectarea inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Referitor la apelul declarat de avocatul Strătan Igor în numele inculpatului, instanța de apel a precizat că potrivit rechizitoriului, inculpatului i s-a incriminat săvârșirea faptei prejudiciabile prevăzută de art. 307 alin. (2) lit. c) Cod penal, individualizată prin pronunțarea cu bună-știință a unei hotărâri contrare legii, soldată cu urmări grave.

Astfel, instanța de apel a precizat că referitor la învinuirea înaintată inculpatului Rusu Vasile, prima instanță a exclus din elementele calificative ale faptei constatate, circumstanțele în care acuzarea de stat a invocat încălcarea de către judecătorul Rusu Vasile a procedurii de primire și examinare a cererii, din motiv că cererea ar fi fost pasibilă de a fi scoasă de pe rol în sensul prevederilor art. 59 și 61 din Legea nr. 100 „privind actele de stare civilă”, pct. 159 și pct. 161 ale Instrucțiunii privind modul de înregistrare actelor de stare civilă, aprobat prin Ordinul nr. 4 al Departamentului Tehnologii Informaționale.

Însă, prima instanță a stabilit că excluderea circumstanțelor respective din elementele calificative ale infracțiunii săvârșite, nu înlătură caracterul penal al faptei săvârșite de Rusu Vasile cu vinovăție.

6. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea pedepsei stabilite inculpatului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Rusu Vasile să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa și de a exercita o activitatea în organele de drept pe un termen de 5 ani.

7. Avocatul Stratan Igor în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, a contestat hotărârea instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Rusu Vasile să fie achitat de învinuirea înaintată, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 21 ianuarie 2020, au fost admise recursurile declarate, casată total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea soluției pronunțate, instanța de recurs a menționat că în

partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a depășit limitele judecării cauzei, întrucât s-a expus și asupra procedurii de examinare a cauzei civile care de fapt nu face obiectul examinării a speței respective.

De asemenea, instanța de recurs a indicat că la antrenarea răspunderii penale a judecătorului în temeiul art. 307 Cod penal, urmează să fie acordată o atenție sporită la stabilirea lipsei unei erori judiciare (care nu implică re-credința), precum și a probării intenției judecătorului (dincolo de orice îndoială rezonabilă). Însă, contrar celor menționate, în motivarea deciziei pronunțate instanța de apel a subliniat că vinovăția inculpatului a fost demonstrată din cumul de probe administrat în respectiva cauză penală, fără a da o apreciere clară tuturor probelor din punct de vedere al coroborării acestora, încălcând principiul *in dubio pro reo* (orice dubiu este interpretat în favoarea celui acuzat).

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate și sub aspectul încălcării principiului prezumției nevinovăției.

Or, instanța de apel a omis să se expună asupra faptului că hotărârea civilă pronunțată de către judecătorul Rusu Vasile la 14 martie 2014, a fost casată de către instanța ierarhic superioară și din „alte motive”.

Mai mult, instanța de recurs a menționat despre motivarea contradictorie a instanței de apel în partea declarațiilor date de către martorul Țurcanu Dorel, care au fost reținute de către instanță ca probă.

În concluzie, instanța de recurs a precizat că instanța de apel a pronunțat o decizie contradictorie și insuficient motivată, prin care a depășit limitele învinuirii și a încălcat principiul *in dubio pro reo*, contrară prevederilor art. 6 CEDO.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2021, au fost admise apelurile declarate, casată inclusiv din oficiu sentința primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanța, prin care Rusu Vasile, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal, a fost liberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

9.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a fost indicat că deși inculpatul Rusu Vasile nu a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate, vinovăția acestuia a fost pe deplin dovedită prin probele prezentate de către partea acuzării, și anume: *declarațiile martorului Postolachi Elena (f.d.29-30, vol.II); declarațiile martorului Pînzaru Dorian (f.d.31, vol.II); declarațiile martorului Gandrabur Eleonora (f.d.36-37, vol.II); declarațiile martorului Aprodu Daniela (f.d.38, vol.II); procesul-verbal de audiere a martorului Țurcanu Dorel (f.d.32-37, vol.I); procesele-verbale de audiere a martorilor la etapa urmăririi penale, Pînzaru Dorian, Aprodu Daniela, Gandrabur Eleonora, Postolachi Elena (f.d.38-39, 45-47, 48-49, vol.I); procesul-*

verbal de ridicare din cauza penală nr. 2015928189 (f.d.51-53, vol.I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 09 februarie 2016 (f.d.55-68, vol.I); procesul-verbal de ridicare din cauza penală nr. 2015928189 (f.d.80-81, vol.I); raportul SUP a IP Strășeni din 11 martie 2016 (f.d.106, vol.I); procesul-verbal de cercetare la fata locului din 29 februarie 2016 (f.d.82-83, vol.I); procesul-verbal de cercetare la fata locului din 01 martie 2016 (f.d.161-162, vol.I); mijloacele materiale de probă – corpurile delictive (f.d.69-78, vol.I); ordonanța de recunoaștere în calitate de document și atașare la materialele cauzei penale din 03 martie 2016 (f.d.84-85, vol.I); ordonanța de recunoaștere în calitate de document și atașare la materialele cauzei penale din 03 martie 2016 (f.d.163, vol.I); raportul SUP a IP Strășeni din 11 martie 2016 (f.d.106, vol.I).

Prin urmare, instanța de apel a menționat că prima instanță, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportate la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, încadrând acțiunile inculpatului Rusu Vasile în baza art. 307 alin. (1) Cod penal.

Apreciind probele administrate la materialele cauzei, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității acestora, instanța de apel a constatat că vina inculpatului Rusu Vasile în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal, a fost pe deplin confirmată prin probele administrate la dosar, iar solicitarea părții apărării referitor la pronunțarea unei sentințe de achitare în privința inculpatului, din motiv că faptele inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii, este nefondată, deoarece nu este susținută printr-un sistem de probe pertinente și concludente, această poziție fiind combătută prin probele administrate de partea acuzării.

Astfel, instanța de apel a reținut că Rusu Vasile, deținând funcția de demnitate publică, la data de 14 martie 2014, a manifestat intenție la pronunțarea în cauza civilă nr. 2-550/2014, cu bună-știință a unei hotărâri ilegale prin care a admis 11 cereri înaintate de către 12 petiționari, cetățeni ai Ucrainei și Federației Ruse (dosarul nr. 2-550/2014 la cererea lui M. Iagupov; nr. 2-551/14 la cererea lui N. Coșelnic, nr. 2-596/14 la cererea lui A. Colomieț, nr. 2-597/14 la cererea lui A. Goncearova, nr. 2-605/14 la cererea lui A. Malicovscaia și V. Ustinenco, nr. 2-606/14 la cererea lui A. Nicolaev, nr. 2-607/17 la cererea lui A. Fomicev, nr. 2-608/14 la cererea lui S. Spițîn, nr. 2-609/14 la cererea lui V. Fedoreneo, nr. 2-611/14 la cererea lui F. Savcenco și nr. 2-615/14 la cererea lui T. Cotlova), și acționând contrar prevederilor normelor legale, intenționat și în mod ilegal a emis hotărâre în numele legii privind constatarea faptelor juridice, și anume constatarea faptului nașterii și căsătoriei rudelor potențiale pe teritoriul actual al Republicii Moldova.

Or, legalizând în consecință posibilitatea de obținere de către cetățenii Federației Ruse și ai Ucrainei menționați, care, atât de jure, cât și de facto, nu au careva apartenență la Republica Moldova, cât și României, a actelor de stare civilă naționale, necesare pentru solicitarea cetățeniei Republicii Moldova, cât și redobândirii cetățeniei României, hotărâre prin care s-au încălcat grav

interesele publice, s-a atentat și prejudiciat grav imaginea sistemului judecătoresc al Republicii Moldova, s-a atentat și prejudiciat funcția statului la perfectarea și eliberarea actelor de stare civilă, precum și la securitatea națională a Republicii Moldova, prin ce inculpatul Rusu Vasile a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 307 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a reținut că potrivit actului de învinuire, inculpatului Rusu Vasile i s-a incriminat săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (2) lit. c) Cod penal, și anume, pronunțarea cu bună-știință a unei hotărâri contrare legii, soldată cu urmări grave.

Cu referire la învinuirea înaintată inculpatului Rusu Vasile, prima instanță a exclus din elementele infracțiunii, circumstanțele în care acuzarea de stat a invocat încălcarea de către judecător a procedurii de primire și examinare a cererii din motiv că cererea ar fi fost pasibilă de a fi scoasă de pe rol în sensul prevederilor art. 59 și 61 din Legea nr. 100 din 26 aprilie 2001 „privind actele de stare civilă”, pct. 159 și pct. 161 ale Instrucțiunii privind modul de înregistrare a actelor de stare civilă, aprobat prin Ordinul nr. 4 din 31 ianuarie 2004 al Departamentului Tehnologii Informaționale.

De asemenea, instanța de apel a indicat că prima instanță a statuat că obiectul juridic al cererii soluționate prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 14 martie 2014, pronunțată în cauza civilă nr. 2-550/2014, îl constituie cererile înaintate de către 12 petiționari, cetățeni ai Ucrainei și Federației Ruse, care solicitau constatarea faptelor care au valoare juridică și anume, constatarea faptului nașterii și încheierii căsătoriei pe teritoriul Republicii Moldova, cereri pasibile de examinare în procedură specială și care urmează a fi distinsă de procedura prevăzută de art. 59 și 61 din Legea nr. 100 din 26 aprilie 2001 „privind actele de stare civilă”, cu privire la reconstituirea actelor de stare civilă, cu deosebire că prin cererea înaintată instanței, nu s-a solicitat reconstituirea actelor de stare civilă, și respectiv, nu există temeii de a considera că nu a fost respectată procedura prealabilă de adresare cu cerere în instanța de judecată în sensul art. 170 alin. (1) lit. a) și art. 267 lit. a) Cod de procedură civilă, în contextul în care pentru categoria respectivă de cereri nu este prevăzută prin lege procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară.

Prima instanță a stabilit că excluderea circumstanțelor respective din elementele calificative ale infracțiunii săvârșite, nu înlătură caracterul penal al faptei comise de Rusu Vasile, cu vinovăție, or, potrivit art. 282 alin. (1) Cod de procedură civilă, Instanța judecătorească constată faptul cu valoare juridică în cazul în care: a) acesta generează, în virtutea legii, următoarele efecte juridice: apariția, modificarea sau încetarea unor drepturi personale sau patrimoniale ale petiționarului; b) petiționarul nu are o altă posibilitate de a obține sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită; c) constatarea faptului nu este legată de soluționarea unui litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești, circumstanțe care urmau să fie verificate de către judecător în afara oricărui dubiu rezonabil la examinarea în fond a cauzei civile și pronunțarea hotărârii Judecătoriei Strășeni din 14 martie 2014 în cauza civilă nr. 2-550/2014.

Cu referire la recalificarea acțiunilor infracționale, instanța de apel a reținut că partea acuzării nu a contestat în această parte sentința primei instanțe, iar din oficiu, nu s-a stabilit nici un temei de a interveni în soluția primei instanțe.

Prin urmare, referitor la circumstanțele invocate de către petiționari prin cererea diferită justiției, instanța de apel a reținut că judecătorul Rusu Vasile, intenționat a ignorat prevederile legale, în contextul în care au fost păstrate registrele de stare civilă în jurisdicția și timpul invocat de petiționari, este evident faptul că petiționarii urmau să probeze prin probe admisibile, pertinente și concludente faptele a căror valoare juridică se solicită a fi constatată prin hotărâre judecătorească, prin acte eliberate de Oficiul Stării Civile Strășeni și/sau Serviciul Stării Civile, Ministerul Justiției.

Existența avizului privind constatarea lipsei actului de stare civilă constituie premisă pentru un cetățean ca să se adreseze la organul de stare civilă competent pentru depunerea cererii de reconstituire a actului, circumstanțe care nu obligă petiționarul la procedură prealabilă, dar care impune judecătorului sarcina de a verifica legalitatea și temeinicia cerințelor înaintate prin prisma art. 282 și art. 285 Cod de procedură civilă, având în vedere faptul că hotărârea judecătorească pronunțată într-o astfel de procedură este un document ce confirmă faptul constatat și servește drept temei pentru înregistrarea, după caz, a faptului în organele respective, după rămânerea irevocabilă a hotărârii.

Astfel, instanța de apel a notat că la examinarea cererilor de constatare a faptelor care au valoare juridică, instanțele judecătorești vor solicita de la petiționari prezentarea probelor (înscrierilor) care confirmă imposibilitatea primirii sau reconstituirii documentelor care confirmă faptul concret, fie lipsa ordinii de înregistrare a faptului, fie nerespectarea regulilor de înregistrare a faptului și imposibilitatea de a recurge la el în condiții concrete.

În acest sens, instanța de apel a reținut declarațiile martorului Postolachi Elena care a comunicat că *„nici o persoană dintre cei 17 petiționari, nu s-au adresat pentru perfectarea actelor la OSC Strășeni și nu cunoaște dacă s-au adresat la alte Oficii de Stare Civilă. Persoanele nu s-au prezentat la sediul OSC cu cereri de stabilire a nașterii, căsătoriei, a verificat registrele. OSC deține registre separate pentru fiecare categorie, de înregistrare a nașterilor, căsătoriei, nu a eliberat nici un act/confirmare privind nașterea, căsătoria acelor persoane participante la procesul respectiv”*, precum și declarațiile martorului Gandrabur Eleonora care a indicat că *„a verificat anumite certificate emise de OSC și s-a depistat că unul din ele, Forma 28, a fost semnat de către o persoană care în acea perioadă se afla în concediu și nu putea semna actul, iar alte certificate prezentau elemente de fals și anume, nu coincideau parohiile și ștampilele și denumirile indicate în ștampile”*.

De asemenea, instanța de apel a menționat că din procesul-verbal al ședinței de judecată din 14 martie 2014, în cauza civilă cu nr. 2-550/2014, se atestă lacune în ceea ce privește procedura legală de autentificare a copiilor de pe înscrisurile prezentate la cererea diferită justiției, or, în cazul în care acestea

nu erau prezentate în forma și condițiile prevăzute de art. 138 Cod de procedură civilă și respectiv nu erau admisibile în proces, în condițiile în care, la depunerea cererii nu s-a dispus de a nu da curs cererii, judecătorul putea și trebuia să se expună prin hotărâre judecătorească asupra inadmisibilității înscrisurilor respective în calitate de probe în proces și nicidecum să solicite reprezentantului petiționarului a certifica copiile de pe înscrisuri după pronunțarea hotărârii judecătorești.

Or, în contextul în care înscrisurile prezentate nu corespundeau criteriilor de admisibilitate, întru judecarea completă și obiectivă a cauzei, verificarea legalității și temeiniciei cerințelor petiționarului, judecătorul urma să solicite avocatului să prezinte originalul înscrisurilor invocate cu titlu de probă în proces, circumstanțe care, în condițiile în care ar fi fost respectate, urmau să fie reflectate în procesul-verbal al ședinței de judecată.

Totodată, instanța de apel a mai precizat și faptul că analizând conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată în cauza respectivă, se constată că imediat după etapa procesului civil la care părțile sunt în drept să înainteze cereri și demersuri în temeiul art. 203 Cod de procedură civilă, fără a soluționa cererea reprezentantului OSC Strășeni privind scoaterea de pe rol în camera de deliberare și prin încheiere motivată, judecătorul a purces la cercetarea înscrisurilor din dosar, invocându-se art. 222 Cod de procedură civilă, a continuat cu susținerile verbale în temeiul art. 213 Cod de procedură civilă și a dispus amânarea ședinței de judecată pentru 14 martie 2014, ora 08:30, dată la care instanța a pronunțat contrar art. 269-270 Cod de procedură civilă, dispozitivul încheierii prin care a fost respinsă cererea privind scoaterea de pe rol, consecutiv s-a retras în camera de deliberare și respectiv, după pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești, a declarat închisă ședința de judecată.

În acest sens, instanța de apel a precizat că la caz, s-a constatat că a fost încălcată inclusiv procedura de examinare a cauzei civile care indică asupra caracterului formal al ședinței de judecată și anume, contrar prevederilor art. 212, 213 și art. 214 Cod de procedură civilă, cu titlu de norme generale aplicabile în procedură specială, judecătorul a dat citire cererilor, omițând să audieze explicațiile participanților la proces și să stabilească ordinea consecutivității cercetării probelor, ceea ce rezultă că judecătorul a examinat cauza doar în baza cererilor înaintate și a înscrisurilor prezentate la cerere și nu a audiat explicațiile reprezentantului petiționarului și motivele de adresare în instanța de judecată cu astfel de cereri în procedură specială, nefiind astfel elucidate circumstanțele de fapt în privința cărora se solicită constatarea faptelor care au valoare juridică pentru petiționari.

Astfel, deși prin hotărâre judecătorească, judecătorul se expune asupra constatării faptelor care au valoare juridică și care urmau să producă efecte juridice în favoarea a 12 petiționari, în baza mai multor dosare civile conexe, la etapa dezbaterilor judiciare, contrar prevederilor art. 222 Cod de procedură civilă, coroborat cu prevederile art. 130-138 Cod de procedură civilă și art. 139 Cod de procedură civilă, privitor la aprecierea probelor, prezentarea și

cercetarea înscrisurilor, aprecierea autenticității probelor scrise, judecătorul nu a cercetat înscrisurile anexate la cerere prin individualizarea înscrisului prin număr și dată, autoritate emitentă, original sau copie certificată, foaia dosarului la care se dă citire și se cercetează înscrisul și respectiv, a pronunțat o hotărâre judecătorească arbitrară, lipsită de suport probatoriu, circumstanțe care confirmă că judecătorul a eludat procedura legală de cercetare multiaspectuală și obiectivă a probelor în proces și respectiv, a manifestat intenție la pronunțarea cu bună-știință a unei hotărâri ilegale.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că circumstanțele constatate în ședința de judecată în afara oricăror dubii rezonabile indică asupra faptului că judecătorul unipersonal a decis în privința conexării, deși nu se întrunesc temeiurile de conexare a cauzelor prevăzute la art. 187 alin. (1) Cod de procedură civilă și anume, aflarea pe rolul aceleiași instanțe de cauze conexe prin pretenții, temeiuri de apariție sau prin probe și doar dacă conexarea se face în scopul evitării pronunțării de hotărâri contradictorii, circumstanțe inaplicabile speței de examinare în procedură specială a unor cereri care privesc petiționari și interese distincte, ale căror temeiuri de apariție și probe trebuie să fie distincte.

Or, între petiționari nu există legătură de rudenie sau altă apartenență care ar justifica înscrisurile emise în aceeași perioadă de către aceeași autoritate cum sunt certificatele de botez și cununie, alte certificate eliberate de autoritățile neconstituționale „administrația de stat a s. Sucleia, Republica Moldovenească Transnistreană” (exemplu f.d.7 din dosarul civil nr. 2-615/2014, corp delict), înscrisuri cu conținut similar prezentate la fiecare dintre cele 11 cereri privitor la petiționari și rudele acestora care nu au apartenență la teritoriul Republicii Moldova și/sau a României la etapa respectivă, precum și circumstanțele din care rezultă cercetarea arbitrară de către judecător a înscrisurilor prezentate la cerere, omisiunea judecătorului de a cerceta și a aprecia multiaspectual, complet și obiectiv înscrisurile prezentate și circumstanțele de fapt în baza cărora se solicită constatarea faptelor care au valoare juridică, apreciate prin coroborare cu faptul că cauza civilă a fost examinată într-o singură ședință de judecată, demonstrează caracterul intenționat al pronunțării cu bună-știință a unei hotărâri judecătorești ilegale.

Cu referire la argumentele părții apărării precum că în cadrul primei instanțe a fost admis demersul acuzării cu privire la citirea declarațiilor martorului Țurcanu Dorel date în cadrul urmăririi penale, deoarece acesta se eschivează de a se prezenta în ședința de judecată, iar apărarea nu a avut posibilitatea de a acorda întrebări acestui martor, din motiv că nu a fost efectuată acțiunea procesuală de confruntare, instanța de apel le-a apreciat critic, reținând în acest sens faptul că în cadrul cercetării judecătorești, partea acuzării a administrat probe pertinente și concludente care au demonstrat că martorul Țurcanu Dorel, se eschivează cu rea-voință de a se prezenta în fața instanței de judecată.

Mai mult, instanța de apel a menționat că declarațiile martorului Țurcanu Dorel nu constituie unica proba incriminatorie, în acest sens,

acuzatorul de stat a administrat un sistem de probe, care au fost apreciate în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală și, având în vedere că la faza urmăririi penale nu a fost efectuată confruntarea dintre martorul respectiv și inculpatul Rusu Vasile, prima instanță a reținut declarațiile acestui martor, ca urmare a aprecierii acestora prin coroborare cu probele pertinente și concludente administrate în proces, probe care au fost cercetate nemijlocit în ședința de judecată.

Totodată, instanța de apel a precizat că prima instanță a stabilit faptul că declarațiile martorului Țurcanu Dorel nu au un caracter determinant și decisiv în probarea vinovăției inculpatului, or, la materialele cauzei penale au fost administrate și alte probe cu care acestea coroborează și demonstrează vinovăția lui Rusu Vasile în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal.

Referitor la poziția părții apărării potrivit căreia în actul de învinuire, procurorul operează cu mai multe noțiuni din legislația procesual-civilă, care la acel moment nu erau în vigoare, și anume art. 187 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța de apel a reținut că inculpatului Rusu Vasile, prin actul de învinuire i s-a incriminat faptul că a acționat contrar prevederilor ar. 187 Cod de procedură civilă, și anume că în cazul în care constată că în fața aceleiași instanțe se află mai multe procese cu aceleași părți sau mai multe procese intentate de un singur reclamant împotriva a câțiva pârâți, sau mai mulți reclamanți ai aceluiași pârît și că aceste procese sînt conexe prin temeuri de apariție sau prin probe, judecătorul este în drept să conexeze printr-o încheiere aceste pricini într-un singur proces.

Sub acest aspect, instanța de apel a precizat că modificările operate la art. 187 Cod de procedură civilă și la care face referire partea apărării, nu au fost incriminate inculpatului Rusu Vasile.

În acest sens, instanța de apel a notat că judecătorul Rusu Vasile, unipersonal a decis în privința conexării, deși nu se întrunesc temeiurile de conexare a cauzelor, prevăzute la art. 187 alin. (1) Cod de procedură civilă, între petiționari nu există legătură de rudenie sau altă apartenență care ar justifica înscrisurile emise în aceeași perioadă de către aceeași autoritate cum sunt certificatele de botez și cununie, alte certificate eliberate de autoritățile neconstituționale „administrația de stat a s. Sucleia, Republica Moldovenească Transnistreană” (exemplu f.d.7 din dosarul civil nr. 2-615/2014, corp delict), înscrisuri cu conținut similar prezentate la fiecare dintre cele 11 cereri privitor la petiționari și rudele acestora care nu au apartenență la teritoriul Republicii Moldova și/sau a României la etapa respectivă.

Așadar, instanța de apel a conchis că inculpatul Rusu Vasile, deținând funcția de judecător al Judecătoriei Strășeni, a pronunțat cu bună-știință o hotărâre contrară legii, fapt care constituie temei de tragere la răspundere penală a persoanei, deoarece încălcând intenționat prevederile legale, Rusu Vasile, în calitate de judecător, la data săvârșirii infracțiunii, a emis o hotărâre care în esența sa este contrară legii prin faptul că este bazată pe expunerea unor circumstanțe de fapt inexistente, cum ar fi nașterea și căsătoria

persoanelor fizice, în baza unor înscrisuri a căror autenticitate nu a fost verificată și demonstrează caracterul nefondat al cererii și respectiv, care urma să determine judecătorul la emiterea unei hotărâri judecătorești legale și întemeiate, fără a verifica condițiile și premisele de adresare a petiționarilor cu cerere în instanța de judecată, precum și omițând să cerceteze înscrisurile nemijlocit în ședință de judecată sub aspectul admisibilității în proces, hotărârea pronunțată fiind astfel bazată pe aprecierea de către instanță a circumstanțelor de fapt și de drept denaturate și inexistente, care conduc inevitabil la ilegalitatea totală a hotărârii judecătorești.

În opinia instanței de apel, ipoteza formulată de apărare nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, circumstanțe care de fapt și de drept combat argumentele apărării și confirmă în afara oricărui dubiu rezonabil elementele componente ale infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal, săvârșite cu vinovăție de către Rusu Vasile împotriva justiției, or, Rusu Vasile, fiind persoană de demnitate publică, judecător, în virtutea acestei funcții era obligat să execute întocmai cerințele legii la îndeplinirea justiției, să asigure ocrotirea drepturilor și libertăților cetățenilor, onoarei și demnității lor, apărarea intereselor societății, iar judecarea cauzelor urma să fie efectuată în ședință judiciară cu respectarea tuturor regulilor de procedură judiciară, circumstanțe care, de fapt și de drept, depășesc limitele intimei aprecieri a probelor și de interpretare a normelor materiale și procedurale, și care, fiind coroborate cu înscrisurile puse la baza hotărârii pronunțate, acțiunilor și inacțiunilor judecătorului și ale participanților la proces, demonstrează reaua-credință la îndeplinirea justiției și respectiv, vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiată și poziția părții apărării privind încălcarea dreptului inculpatului Rusu Vasile la un proces echitabil, menționând că din materialele cauzei penale rezultă că instanța de fond nu a admis careva încălcări a dreptului inculpatului Rusu Vasile la un proces echitabil.

Referitor la apelul declarat de partea acuzării, instanța de apel a reținut că acesta contestă sentința primei instanțe sub aspectul individualizării pedepsei penale aplicate inculpatului Rusu Vasile.

În acest sens, instanța de apel a indicat că ținând cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului Rusu Vasile, de faptul că acesta nu recunoaște și respectiv, nu se căiește de comiterea faptei prejudiciabile, precum și având în vedere lipsa circumstanțelor agravante în privința inculpatului, faptul că acesta a săvârșit pentru prima dată o infracțiune, instanța a conchis că nu este justificată izolarea inculpatului de societate prin aplicarea unei pedepse privative de libertate și respectiv este echitabilă stabilirea în privința lui Rusu Vasile, pedeapsa sub formă de amendă, cu aplicarea pedepsei complementare obligatorii, care va atinge scopul pedepsei și va contribui la corectarea inculpatului.

Totodată, instanța de apel a stabilit că în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, în afară de temeiurile invocate de apelant, examinând

aspectele de fapt și de drept ale cauzei, în speță a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, iar în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, inculpatul Rusu Vasile urmează a fi liberat de pedeapsa penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Sub acest aspect, instanța de apel a conchis că acțiunile inculpatului Rusu Vasile întrunesc elementele calificative ale infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal, iar în conformitate cu criteriile enunțate la art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiunea se califică ca fiind mai puțin gravă, pentru care legea penală reglementează sancțiunea sub formă de amendă în sumă de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Astfel, reținând prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, art. 332 alin. (1), 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, instanța a precizat că fapta prejudiciabilă prevăzută la art. 307 alin. (1) Cod penal, a fost săvârșită în perioada ianuarie – martie 2014.

În conformitate cu prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, termenul de prescripție a început să curgă din ziua săvârșirii infracțiunii, în anul 2014 și care a expirat în anul 2019 (ianuarie – martie).

Mai mult, instanța de apel a stabilit că termenul de prescripție nu a fost întrerupt, la caz, nu s-a constatat că inculpatul a săvârșit o infracțiune pentru care, conform Codului penal, poate fi aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 2 ani, la fel, termenul de prescripție nu a fost suspendat, inculpatul nu s-a sustras de la urmărirea penală sau de la judecată, iar în consecință, se atestă că termenul de prescripție de tragere la răspundere penală a expirat în 2019.

În concluzie, instanța de apel a menționat că în temeiul art. 409 alin. (2), 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, va admite apelul procurorului Gropa Maxim și apelul avocatului Stratan Igor în numele inculpatului Rusu Vasile declarate împotriva sentinței primei instanțe, cu casarea parțială a acesteia, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Rusu Vasile recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal, urmează a fi liberat de pedeapsă penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

10. Avocatul Stratan Igor în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Rusu Vasile să fie achitat de învinuirea înaintată, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În argumentarea recursului susține, că instanța de apel a repetat erorile comise de către prima instanță, precizând în acest sens prevederile art. 100

alin. (4), 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală.

Prin urmare, invocând prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 28 martie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a art. 307 Cod penal, partea apărării indică că atât la faza urmăririi penale, precum și în cadrul cercetării judecătorești, nu au fost administrate probe pertinente, concludente și utile în probarea învinuirii înaintate lui Rusu Vasile, iar învinuirea înaintată inculpatului se bazează pe presupuneri, or, partea acuzării nu a prezentat probe concludente dincolo de orice îndoială rezonabilă, privind intenția directă a judecătorului Rusu Vasile, în pronunțarea hotărârii civile.

De asemenea, susține că în actul de învinuire, partea acuzării operează cu mai multe noțiuni din legislația procesual-civilă care la acel moment nu erau în vigoare și anume art. 187 alin. (1) Cod de procedura civilă (în vigoare la 30 ianuarie 2014), sintagma „*încheierea de transmitere spre conexare*” a fost introdusă în art. 187 prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 17 din 05 aprilie 2018, respectiv nu poate avea un efect retroactiv.

Astfel, partea apărării menționează că la 30 ianuarie 2014, nu exista o astfel de noțiune în lege „*hotărârea de transmitere spre conexare*”. Mai mult, legislația procesual-civilă, și anume instituția conexării include și un aspect discreționar lăsând la latitudinea „judecătorului” și nu a „instanței de judecată” soluționarea acesteia.

Totodată, consideră că opinia părții acuzării reflectată în actul de învinuire, este neîntemeiată referitor la faptul că în procedura specială, nu există reclamanți și pârâți, după cum prevede art. 187 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La fel, mai indică că judecătorul Rusu Vasile a pronunțat hotărârea civilă din 14 martie 2014 în baza instituției juridice a „*constatării faptelor cu valoare juridică*”, însă instanța de apel, în motivarea deciziei sale a indicat că petiționarii au încălcat art. 59, 61 din Legea nr. 100 din 24 aprilie 2001 și că aceștia nu au prezentat probe privind faptul că s-au adresat la Oficiul de stare civilă, cu o „*cerere de reconstituire a actelor de stare civilă*”. Instituția constatării faptelor cu valoare juridică și instituția reconstituirii actelor de stare civilă, sunt proceduri distincte una față de alta, fiind guvernate de norme de drept material și procedural, diferite.

Așadar, partea apărării conchide că instanța de apel a interpretat eronat legea, a admis erori de drept, iar în consecință a adoptat o hotărâre motivată superficial, care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

11. Procurorul a depus referință la recursul declarat de partea apărării, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

12. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din considerentele ce succed.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs declarată în speță, aceasta se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când *6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii; 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că criticele aduse de către titularul cererii de recurs și-au găsit confirmare parțial în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, deoarece la o nouă rundă a procedurilor de judecare a cauzei în ordine de apel, nu au fost respectate pe deplin prevederile procesual penale cu privire la rejudecarea cauzei.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea

ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudicare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În conformitate cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudicarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, întrucât decizia contestată nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal lărgit remarcă, că în speța dedusă judecării, prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 21 ianuarie 2020, decizia instanței de apel a fost casată total cu dispunerea rejudicării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Astfel, în decizia instanței de recurs de remitere a cauzei la rejudicare au fost date indicații clare, în privința cărora instanța de apel la o nouă rejudicare urma să se expună și să țină cont, însă contrar acestor indicații, aspectele evidențiate au fost lăsate fără soluționare sau examinate superficial.

În acest sens, conform deciziei instanței de recurs ordinar de remitere a cauzei spre rejudicare, instanța de apel avea obligația să țină cont de limitele învinuirii înaintate inculpatului Rusu Vasile și să nu depășească limitele acesteia; să se expună asupra faptului că hotărârea civilă pronunțată de către judecătorul Rusu Vasile la 14 martie 2014, a fost casată de către instanța ierarhic superioară și din „alte motive”, precum și să pronunțe o hotărâre care cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din conținutul deciziei recurate rezultă însă, că instanța de apel, ignorând indicațiile instanței de recurs în acest sens, care sunt obligatorii pentru instanța de rejudicare, totuși aceasta a pronunțat o decizie contradictorie și insuficient motivată, prin care a depășit limitele învinuirii, iar în acest sens a expus următoarele concluzii în descriptivul deciziei contestate: „..... judecătorul a purces la cercetarea înscrisurilor din dosar, invocându-se art. 222 Cod de procedură civilă, a continuat cu susținerile verbale în temeiul art. 213 Cod de procedură civilă și a dispus amânarea ședinței de judecată pentru 14 martie 2014, ora 08:30”; „..... s-a constatat că a fost încălcată inclusiv procedura de examinare a cauzei civile care indică asupra caracterului formal al ședinței de judecată și anume, contrar prevederilor art. 212, 213, 214 Cod de procedură civilă”; „Astfel, deși prin hotărâre judecătorească se expune asupra constatării faptelor care au valoare juridică și care urmau să producă efecte juridice în favoarea a 12 petiționari, în baza mai multor dosare civile conexe, la etapa dezbaterilor judiciare, contrar prevederilor art. 222 Cod de procedură civilă, coroborat cu prevederile art. 130-138 Cod de procedură civilă și art. 139 Cod de procedură civilă, privitor la aprecierea probelor, prezentarea și cercetarea înscrisurilor,

aprecierea autenticității probelor scrise, judecătorul nu a cercetat înscrisurile anexate la cerere prin individualizarea înscrisului prin număr și dată, autoritate emitentă, original sau copie certificată, foaia dosarului la care se dă citire și se cercetează înscrisul și respectiv, a pronunțat o hotărâre judecătorească arbitrară, lipsită de suport probatoriu, circumstanțe care confirmă că judecătorul a eludat procedura legală de cercetare multiaspectuală și obiectivă a probelor în proces și respectiv, a manifestat intenție la pronunțarea cu bunăștiință a unei hotărâri ilegale.”; „..... Or, încălcând intenționat prevederile legale, Rusu Vasile, în calitate de judecător la data comiterii infracțiunii, a emis o hotărâre care în esența sa este contrară legii prin faptul că este bazată pe expunerea unor circumstanțe de fapt inexistente”; „..... Rusu Vasile, fiind persoană de demnitate publică, judecător, în virtutea acestei funcții era obligat să execute întocmai cerințele legii la îndeplinirea justiției, să asigure ocrotirea drepturilor și libertăților cetățenilor, onoarei și demnității lor,”.

Având în vedere aceste concluzii, Colegiul penal lărgit reține că la acest capitol instanța de apel nu a luat în considerație cele explicate anterior în decizia instanței de recurs cu privire la limitele judecării cauzei, întrucât s-a expus asupra procedurii de examinare a cauzei civile care de fapt nu face obiectul examinării cauzei penale.

La caz, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel nu a respectat exigențele legale, deoarece nu au verificat și analizat corespunderea circumstanțelor de fapt stabilite cu circumstanțele de drept indicate în actul de învinuire, fapt ce contravine prevederilor art. 6 § 1 al Convenției Europene care stipulează că „... orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, (...) a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa”.

Colegiul penal lărgit ține să menționeze faptul că în hotărârea Curții Europene din 12 aprilie 2011, cauza Adrian Constantin vs. România, Curtea a subliniat că, „...rolul fundamental pe care îl are rechizitoriul, ca act de acuzare, reamintind faptul că paragraful 3 al articolului 6 din Convenție recunoaște dreptul acuzatului de a fi informat oficial nu numai cu privire la învinuirile ce i se aduc, ci și cu privire la încadrarea juridică a faptelor sale. Informarea precisă și completă reprezintă o condiție esențială pentru a se asigura echitatea procedurilor”.

Pe lângă aceste motive, instanța de recurs ordinar a atras atenția instanței de apel despre necesitatea verificării minuțioase a tuturor probelor în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, în acest context fiind evidențiată motivarea contradictorie a instanței de apel în partea declarațiilor date de către martorul Turcanu Dorel.

Astfel, în decizia instanței de recurs de remitere a cauzei la rejudecare au fost date indicații clare, în privința căror circumstanțe, instanța de apel la o nouă rejudecare urma să atragă atenția, însă din conținutul deciziei contestate rezultă, că instanța de apel a repetat și a transcris în decizia sa, aceeași motivare contradictorie expusă și anterior de către instanța de apel, în prima rundă de

judicare a apelurilor, și anume că: „..... declarațiile martorului Țurcanu Dorel nu au un caracter determinant și decisiv în probarea vinovăției inculpatului, or, la materialele cauzei penale au fost administrate și alte probe solide, cu care acestea coroborează și demonstrează vinovăția lui Rusu Vasile în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal”.

Mai mult, deși instanța de apel a reiterat aceeași concluzie sub aspectul aprecierii declarațiilor martorului Țurcanu Dorel, care a fost deja supusă criticii de către instanța de recurs ordinar ca fiind una contradictorie, aceasta a expus și o motivare vagă și neclară sub acest aspect, în contextul în care a reținut că: „..... în cadrul cercetării judecătorești acuzarea de stat a administrat probe pertinente și concludente care au demonstrat că martorul Țurcanu Dorel se eschivează cu rea-voință de a se prezenta în fața instanței de apel”.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează și faptul că în situația în care au fost depuse mai multe apeluri, fiecare dintre acestea trebuie să primească o rezolvare proprie, care în raport cu poziția procesuală și cu interesele inculpatului, poate fi diferită de a celorlalți.

La caz, din conținutul deciziei instanței de apel supuse recursului, Colegiul penal lărgit stabilește că nici această obligație a instanței nu a fost îndeplinită, or, din dispozitivul deciziei nu este clară soluția adoptată în raport cu toate apelurile declarate, în contextul în care din partea dispozitivă a deciziei rezultă că instanța de apel admite apelurile atât a procurorului cât și a părții apărării, însă din motivarea deciziei menționate rezultă că argumentele avocatului Stratan Igor în numele inculpatului Rusu Vasile, au fost respinse.

Motivarea insuficientă efectuată de instanța de apel, se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a casa decizia atacată și a dispune rejudecarea cauzei în instanța de apel.

La același segment, Colegiul penal lărgit amintește, că potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, în primul rând, rolul instanțelor judecătorești naționale este să decidă asupra admisibilității probelor, precum și asupra relevanței și ponderii acestora pentru pronunțarea deciziei judecătorești. Rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. O decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției.

Totodată, analizând argumentele care au servit temei pentru pronunțarea soluției de liberare de pedeapsă penală a inculpatului Rusu Vasile, din motiv că a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, de către instanța de apel, Colegiul penal lărgit conchide că hotărârea judecătorească contestată cu recurs ordinar nu conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

În susținerea acestei concluzii instanța de recurs reține, că instanța de apel și-a fundamentat soluția pronunțată pe prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, potrivit căreia sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile

prevăzute în art. 57 și 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art. 93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție.

Drept circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală în privința lui Rusu Vasile, de către instanța de apel au fost invocate prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, cu privire la intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Pornind de la prevederile art. 285 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, se va reține, că încetarea urmăririi penale este actul de liberare a persoanei de răspunderea penală și de finisare a acțiunilor procedurale, în cazul în care pe temei de nereabilitare legea împiedică continuarea acesteia. Încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod.

În acest context instanța de recurs ține să accentueze, că potrivit prevederilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Din alineatul (5) al aceleiași norme rezultă, că în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

Conform art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

Totodată, potrivit prevederilor art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componentei de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazul prescripției de tragere la răspundere penală.

Colegiul penal lărgit remarcă faptul, că expirarea termenului de prescripție constituie un temei de liberare de răspundere penală, dar este un temei de nereabilitare.

Astfel, potrivit prevederilor art. 285 alin. (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate. În acest caz, urmărirea penală continuă.

Având în vedere prevederile legale enunțate mai sus, Colegiul penal lărgit constată că soluția instanței de apel cu privire la liberarea de pedeapsă penală a inculpatului Rusu Vasile, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, este greșită și nu poate fi menținută, în contextul în care aceasta contravine prevederilor legale enunțate mai sus, deoarece instanța de apel dispunând liberarea de pedeapsă penală în privința inculpatului Rusu Vasile, urma să adopte soluția cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea acesteia, din motivul expirării termenului de

prescripție.

Instanța de recurs atestă că instanța de apel în motivarea deciziei adoptate a prezentat motive care i-au fundamentat convingerea în privința vinovăției inculpatului Rusu Vasile în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal.

Însă sub acest aspect, Colegiul penal lărgit evidențiază, că în cazul în care instanța de apel a ajuns cu certitudine la concluzia cu privire la vinovăția inculpatului, atunci aceasta urma să țină cont, să interpreteze și să clarifice prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) și alin. (6) Cod de procedură penală, potrivit cărora sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu *liberarea de răspundere penală* în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 din Codul penal, cu *liberarea de pedeapsă* în cazul prevăzut în art. 93 din Codul penal sau al *expirării termenului de prescripție*. La adoptarea sentinței de condamnare cu liberarea de pedeapsă sau, după caz, sentinței de condamnare fără stabilirea pedepsei, instanța argumentează în baza căror temeuri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentința dată.

Reieșind din aspectele elucidate și ținând cont de faptul că motivarea deciziei instanței de apel este contradictorie și nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, iar erorile evidențiate nu pot fi corectate de instanța de recurs, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia cu privire la necesitatea casării deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Stratan Igor în numele inculpatului Rusu Vasile, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui **Rusu Vasile xxxxx** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **10 februarie 2023.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor

Plămădeală Ghenadie